

Vastuullisen sukututkimuksen julkilausuma - Resolutionen om ansvarsfull släktforskning

Valtakunnalliset sukututkimusjärjestöt antoivat vastuullisen sukututkimuksen julkilausuman

Maamme valtakunnallisesti toimivat sukututkimusjärjestöt, Suomen Sukututkimusseura ja Suomen Sukuhistoriallinen yhdistys ovat antaneet yhteisen julkilausuman vastuullisuudesta sukututkimuksessa.

Vastuullisen sukututkimuksen julkilausumassa järjestöt vetoavat suomalaisiin sukututkijoihin, että nämä kaikissa sukututkimustilanteissa edistäisivät vastuullisuutta tutkittavia henkilöitä, suurta yleisöä ja toisia sukututkijoita kohtaan.

Julkilausumassa todetaan, että vastuullinen sukututkimuksen perustana ovat laadukas sukututkimustyö, tietosuojan huomioiminen kaikissa sukututkimustilanteissa, ainoastaan turvallisen sukututkimustiedon jakaminen ja toisten sukututkijoiden oikeuksien kunnioittaminen.

Kun sukututkija toimii vastuullisesti, hän huolehtii tutkimuskohteittensa yksityiselämän ja henkilötietojen suojasta ja siten kunnioittaa heidän perusoikeuksiaan. Samalla sukututkija ylläpitää suomalaisen sukututkimuksen korkeaa tasoa ja hyvää mainetta ja näin edistää kaikkien sukututkijoiden toimintaedellytyksiä yhteiskunnassa.

Vastuullisen sukututkimuksen julkilausuma

Suomen Sukututkimusseura ja Suomen Sukuhistoriallinen yhdistys vetoavat suomalaisiin sukututkijoihin, että nämä kaikissa sukututkimustilanteissa edistäisivät vastuullisuutta tutkittavia henkilöitä, suurta yleisöä ja toisia sukututkijoita kohtaan.

Vastuullisen sukututkimuksen neljä kivijalkaa ovat seuraavat:

1. Panostetaan sukututkimustyön laatuun

Sukututkimuksessa pyritään tuottamaan mahdollisimman laadukasta tietoa. Se tarkoittaa käytännössä monipuolista alkuperäisten lähdeaineistojen käyttämistä ja lähteisiin kohdistuvaa lähdekriittistä arviointia.

Luotettavan sukututkimuksen tulokset tunnistaa muun muassa siitä, että lähdetiedot on kirjattu erottamattomaksi osaksi sukutietoa. Oman sukututkimusosaamisen kehittäminen on avainasemassa laadukkaana sukututkimuksen edistämisessä.

2. Otetaan tietosuoja jokapäiväiseksi osaksi sukututkimustyötä

Käsitellessään elossa olevien henkilötietoja sukututkijat arvioivat aina, miten yleisen tietosuoja-asetuksen säännökset tulee ottaa huomioon. Se voi vaihdella saman sukututkijan kohdalla eri käsittelytilanteissa. Lisäksi sukututkija huomioi vähän aikaa sitten kuolleiden

arkaluonteisten henkilötietojen suojan. Sukututkimuksen tietosuojaohjeistus antaa yksityiskohtaisia ohjeita tietosuojasetuksen soveltamisesta.

3. Jaetaan ainoastaan turvallista sukututkimustietoa

Sukututkijat tallentavat sukututkimusrekisteriinsä ja pitävät toisten saatavilla ainoastaan sellaista sukutietoa, jonka oikeellisuus on tarkistettu ja johon on liitetty lähdetiedot. Elossa olevia koskevaa sukututkimustietoa on turvallista jakaa tilanteesta riippuen vain silloin, kun siihen on saatu suostumus, tai jos henkilöille on tiedotettu jakamisesta käsittelytarkoituksena.

4. Huomioidaan myös toisten sukututkijoiden oikeudet

Sukututkijat kunnioittavat myös toistensa oikeuksia. Tämä koskee ennen muuta tekijänoikeutta ja sen lähioikeuksia. Sitaatiooikeutta käytetään hyvän tavan mukaisesti ja kuvaajan oikeus päättää oman valokuvansa käyttämisestä huomioidaan. Sukukirjoissa kunnioitetaan 10 vuoden luettelosuojaa ennen sukutaulutietojen syöttämistä yhteisessä käytössä olevaan verkkopalveluun.

Kun sukututkija toimii vastuullisesti, hän huolehtii tutkimuskohteittensa yksityiselämän ja henkilötietojen suojasta ja siten kunnioittaa heidän perusoikeuksiaan. Samalla sukututkija ylläpitää suomalaisen sukututkimuksen korkeaa tasoa ja hyvää mainetta ja näin edistää kaikkien sukututkijoiden toimintaedellytyksiä yhteiskunnassa.

Helsingissä 11.11.2021

Suomen Sukututkimusseura
Jouni Elomaa
Puheenjohtaja

Suomen Sukuhistoriallinen yhdistys
Sami Lehtonen
Puheenjohtaja

De nationella släktforskningsorganisationerna har avgett en gemensam resolution om ansvarsfull släktforskning

De nationella släktforskningsorganisationerna i vårt land, Genealogiska Samfundet i Finland och Finlands Släkthistoriska Förening rf, har avgett en gemensam resolution om ansvarsfullhet inom släktforskningen.

I resolutionen om ansvarsfull släktforskning vädjar organisationerna till de finländska släktforskarna om att de i alla släktforskningsituationer ska agera ansvarsfullt gentemot de personer som forskningen gäller, den stora allmänheten och andra släktforskare.

I resolutionen konstateras att grunden för en ansvarsfull släktforskning är ett bedriva ett högklassigt släktforskningsarbete, att beakta dataskyddet i alla släktforskningsituationer, att endast dela med sig av säkra släktforskningsuppgifter och att visa respekt för andra släktforskarens rättigheter.

Genom att agera ansvarsfullt garanterar släktforskarna forskningsobjektens skydd för privatlivet och personuppgiftsskydd och respekterar därmed deras grundläggande fri- och

rättigheter. Samtidigt bidrar släktforskarna till den finländska släktforskningens höga nivå och goda rykte och därmed till alla släktforskares förutsättningar att bedriva forskning.

Resolution om ansvarsfull släktforskning

Genealogiska Samfundet i Finland och Finlands Släkthistoriska Förening rf vädjar till de finländska släktforskarna om att de i alla släktforskningssituationer ska agera ansvarsfullt gentemot de personer som forskningen gäller, den stora allmänheten och andra släktforskare.

De fyra grundpelarna för ansvarsfull släktforskning är följande:

1. Släktforskarna satsar på släktforskningsarbetets kvalitet

Inom släktforskningen strävar man efter att ta fram så högkvalitativa uppgifter som möjligt. I praktiken innebär det en mångsidig användning av originalkällor och källkritisk bedömning av källorna.

Resultaten av tillförlitlig släktforskning igenkänns bland annat på att källhänvisningarna är en oskiljaktig del av släktuppgifterna. Att utveckla sin egen släktforskningskompetens är av största vikt för den som vill främja en högklassig släktforskning.

2. Släktforskarna beaktar dataskyddet i det dagliga släktforskningsarbetet

Vid behandling av personuppgifter om levande personer bedömer släktforskarna alltid hur bestämmelserna i den allmänna dataskyddsförordningen bör beaktas. Det kan variera i olika situationer för samma släktforskare. Dessutom beaktar släktforskaren skyddet för känsliga uppgifter om personer som nyligen har avlidit. Dataskyddsanvisningen för släktforskning ger detaljerade anvisningar om hur dataskyddsförordningen ska tillämpas.

3. Släktforskarna sprider endast säkra släktforskningsuppgifter

Släktforskarna lagrar och sprider endast sådana släktforskningsuppgifter vars riktighet har kontrollerats och som är försedda med källhänvisningar. Beroende på situation kan släktforskningsuppgifter om levande personer spridas tryggt endast om personerna har gett sitt samtycke eller om de har informerats om att spridningen är ett av syftena med behandlingen.

4. Släktforskarna beaktar också andra släktforskares rättigheter

Släktforskarna visar respekt också för varandras rättigheter. Det gäller framför allt upphovsrätten och dess närstående rättigheter. Släktforskarna använder citaträtten i enlighet med god sed och beaktar fotografens rätt att besluta om användningen av sina egna fotografier. I fråga om släktböcker tillämpas ett katalogskydd på tio år innan uppgifter i släkttavlor inmatas i nättjänster som är i gemensamt bruk.

Genom att agera ansvarsfullt garanterar släktforskarna forskningsobjektens skydd för privatlivet och personuppgiftsskydd och respekterar därmed deras grundläggande fri- och rättigheter. Samtidigt bidrar släktforskarna till den finländska släktforskningens höga nivå och goda rykte och därmed till alla släktforskares förutsättningar att bedriva forskning.

Helsingfors den 11.11.2021

Genealogiska Samfundet i Finland
Jouni Elomaa
Ordförande

Finlands Släkthistoriska Förening rf
Sami Lehtonen
Ordförande